

Direktoratet for naturforvaltning

N - 7485 TRONDHEIM

Namsos, 18. desember 2006

Vår saksbehandler:
Nils Aal, tlf. 74144994

Vår ref.:
600/nia

Deres ref.:
2006/963 ARE-FR-AS

Høring av revisjon av forskrifter om viltforvaltning og fiskeforvaltning på statsgrunn og jakt, fangst og fiske i statsallmenning

Statskog SF viser til høringsbrev fra DN datert 25/9-06 vedlagt forslag til nye forskriftstekster.

DNs langsiktige strategi innenfor vilt- og fiskeforvaltning har som mål i større grad å ansvarliggjøre rettighetshaversiden. Det sies i høringsbrevet i så måte at der enkeltbestemmelser fra tidligere forskrifter ikke er videreført, skyldes dette at problemstillingene som bestemmelsene skulle regulere best kan håndteres av grunneier som i dette tilfellet er Statskog SF.

Direktoratets økte fokus på rettighetshaversidens ansvar for forvaltning og drift også av utmarksressursene er positivt. Statskog verdsetter derfor DNs arbeid både med forenkling og samordning av bestemmelser og tydeliggjøring av ressursbesitterens ansvar. Det er lagt ned et betydelig arbeid i å nærme seg en samlet og mer moderne forskrift. Med noen ytterligere presiseringer og forenklinger, som vi vil komme tilbake til i det følgende, bør det være mulig å etablere en rammeforskrift som er fleksibel nok til at Statskog kan manøvrere på en hensiktsmessig måte i forhold til de behovene en stadig mer sammensatt allmennhet tilkjenner.

I. Merknader til forslaget til ny forskrift om jakt, felling, fangst og fiske på statgrunn utenom statsallmenning.

Generelt

Med referanse til DN's mål om at rettighetshaversiden skal ta ansvaret for drift og praktisk forvaltning av vilt- og fiskeressursene, vil Statskog SF i utgangspunktet stille et spørsmålsteget ved nødvendigheten av en egen forskrift for dette på statsgrunn. Lovverket og MD/DN setter de overordnede rammene for forvaltningen uansett grunneierkategori. For Statskog SF er det i tillegg inne egne politiske styringsmekanismer gjennom landbruksministeren/foretaksrådet.

Når DN, tross signalene om moderne, grunneierbasert forvaltning, likevel synes å ønske egne særforrifter for statgrunn, er det udelt positivt at en i lys av forenklingsprosjektet sørger for å samle bestemmelsene i en forskrift. Systematikken med samling av generelle bestemmelser i innledende kapittel er en god løsning. I de følgende enkeltparagrafene er det gjort en del endringer

E-mail: nils.aal@statskog.no

som er til det positive, men forskriftsutkastet er generelt for detaljstyrende. Statskog som grunneier bør få mer ansvar i driften og større mulighet til å tilpasse produkter til ulike grupperinger av brukere – som jo alle tilhører allmennheten. Reguleringer mot utøver må tas direkte inn i kontrakt eller kort og ikke detaljreguleres gjennom forskrift, da det vel neppe er verken Statskog eller DN gitt i dag å se alle behov som vil dukke opp i årene som kommer.

Tittelen på forskriften

Selve tittelen på forskriften mener vi bør suppleres med ”.. utenom statsallmenning”, selv om virkeområdet er beskrevet under §2. Dette både for å gjøre det entydig klart allerede fra starten av at den ikke gjelder i statsallmenningene og samtidig presisere at også statsallmenningene faktisk er statsgrunn. En slik presisering kan forhåpentlig bidra til å fjerne noe av den forvirring som synes å råde i deler av befolkningen rundt dette forholdet.

Kapittel I. Generelle bestemmelser

§1 Formål

Vi opplever formålsparagrafen som god. Det som er sagt i kommentarene om mulige ringvirkninger og næringsutvikling tuftet på deler av utmarksressursene er viktig. Vi støtter kommentaren om å ivareta allmennhetens adgang til jakt, fangst og fiske som friluftslivsutøvelse. Jakt og fiske er en naturlig del av friluftslivet. Med tanke på begrepsbruk vil vi derfor rå til at ordlyden i paragrafen endres ved at ordet ”friluftsliv” strykes. Forskriften gjelder jakt, felling, fangst og fiske, men i utgangspunktet ikke ”annet friluftsliv” (turfriluftslivet).

§ 2 Virkeområde og administrasjon

For forståelsen av virkeområdet er det bra at det her sies klart at forskriften ikke gjelder for statsallmenning forvaltet etter fjelloven samtidig som ordlyden slår fast at dette også er statsgrunn. DN bør vurdere å presisere begrepet ”statsgrunn” ytterligere i kommentarene.

Det bør vurderes om det i kommentardelen også skal stå noe om det som forvaltes av fjellstyrene og som ikke er regulert av fjelloven. Dette gjelder elg, hjort, rådyr, bever, gaupe og kvotejakt/lisensfelling av rovdyr, samt skadefelling av rovdyr og kongeørn.

§3 Retten til jakt, fangst og fiske

Med referanse til det som er sagt innledningsvis, oppfatter vi at første setningen i paragrafen gir for lite handlingsrom dersom Statskog bare skal kunne by fram ulike tilbud i form av jaktkort og fiskekort. Vi vil foreslå følgende mer fleksible formulering: ”Småviltjakt, fangst og fiske er tillatt mot betaling. Statskog utsteder kort, tillatelser og kontrakter som etter nærmere bestemmelser gir adgang til de til enhver tid tilgjengelige tilbud innen jakt, fangst og fiske.”

I kommentardelens avsnitt to, bør det presiseres hvilke rettighetsforhold som er nedfelt i fjelloven m.t.p. innenbygdsboende sine rettigheter. Det er bare for småviltjakt, fiske og villreinjakt at rettighetsforholdet baserer seg på gammel sedvane og forholder seg til gamle kommunegrenser. For all annen jakt/felling, som nevnt under § 2, eksisterer ingen særlige rettigheter for innenbygdsboende. Her er det gjeldende kommunegrense som skiller ved definisjonen.

I kommentarenes tredje avsnitt, andre setning må ”kortene” suppleres med ”fellingstillatelsene”.

§4 Reguleringer

Denne har blitt bra. Presiseringen i siste setning i kommentaren er også god.

§5 Felles forvaltningsområder

Statskog er som DN opptatt av regionalt samarbeid med sikte på bestandsorientert og stammevis forvaltning. Vi synes paragrafen med kommentarer er god.

§6 Forpaktning

Paragrafen må sees i sammenheng med §5. Bortforpaktning på langtid vil etter Statskogs oppfatning bare være aktuelt helt unntaksvis der annen rasjonell utnytting av eiendommen er uråd.

Detaljer om hvilke kriterier som skal gjelde der det måtte bli tale om bortforpaktning som nevnt, bør ikke tas inn i forskriften, men i likhet med andre tilbud løses gjennom kontrakt- og kortbestemmelser. En passus i forskriften om at fiskekort skal selges og gjelde i bortforpaktede vassdrag blir, sett i lys av at dette bare skal gjelde et fåtall unntak, for generell etter vår oppfatning. Så lenge det slik kommentarene beskriver foreligger en klageadgang, virker forslaget om å skulle innhente uttalelser fra kommune og fylkesmann før bortforpaktning unødvendig og som et signal om manglende tillit til rettighetshaverens forvaltning. Vi ber derfor om at de to siste setningene i paragrafen vurderes tatt ut.

Det er så vidt vi kan se blitt et unødvendig gjentak av paragraftekstens uttrykte adgang til bortforpaktning av jakt i inntil 10 år i siste avsnitt av kommentarene til paragrafen.

§7 Nødvendige dokumenter,...

Greit å ta med, selv om mye alt er dekket i generell "Forskrift om utøvelse av jakt og fangst".

Kapittel II. Salg av fiske, småviltjakt og fangst

§8 Korttyper ved salg av småviltjakt og fiske i vassdrag

Vi er av den oppfatning at DN's utkast her går for langt i å detaljregulere hvilke korttyper Statskog bør selge. Dette må være opp til rettighetshaver å løpende vurdere ut fra bestandssituasjon, marked og etterspørsel. Formuleringen i forslaget §3, andre setning, bør dekke behovet her: "all jakt, felling, fangst og fiske skal bys ut på en måte som er akseptabel for allmennheten".

Kap III. Jakt, felling og fangst

Statskog er i utgangspunktet positiv til de forenklinger som er gjort i forhold til eksisterende forskrift. Vi går ut fra at vi har frihet til å innføre egnede ordninger om de ikke er nevnt spesielt, eksempelvis "jaktkort" for storviltjakt etter lignende modell som t.eks. Borregaard Skoger AS.

§9 Småviltjakt, felling og fangst

Mulighetene for prisdifferensiering mellom innenbygdsboende og utenbygdsboende er OK. Innenbygds kan få langtidskort for 2/3 av prisen utenbygdsboende betaler. I SA (§ 13) kan innenbygdsboende få småviltjakt og villreinjakt for 1/2-parten av det utenbygdsboende betaler. Det bør være like vilkår i begge forskriftene – gjerne 2/3 i SA også. Innenbygdsboende jegere har svært rimelig småvilt- og villreinjakt i dag.

§10 Elg og hjort

Kontraktperioden bør være inntil 5 år. Dette vil sikre smidighet i forvaltning og overfor andre aktører. Vi har eksempler i dag der kommuneskog har 10-års kontrakter. Statskog bør da ha mulighet til å koordinere i forhold til dette.

I siste avsnittet før kommentaren er det vanskelig å få helt tak på når Statskog skal annullere tildeling/utelukke jeger/jaktlag. Det må bl.a. presiseres nærmere hva som menes med privat grunn. Kunne det være et alternativ å skrive ”jegere som har jakt på annen grunn”?

Vi foreslår å trekke to setninger ut av punkt a) og la dem gjelde både a) og b) slik at grunnavgift også kan tas for dyr som leies ut til fast pris. Dette gjøres gjennom å føye til et nytt punkt c:
” c) Det kan betales en fast grunnavgift for hvert enkelt dyr som tildeles. Innbetalt grunnavgift kan trekkes fra i det endelige oppgjør for felte dyr.”

Med referanse til §§ 3 og 4 må det etter vår oppfatning være opp til Statskog hvordan tilbudet skal bys fram, herunder om det skal kreves grunnavgift og om denne skal trekkes fra ved sluttoppgjør.

§11 Villrein

Vi mener, som for øvrige tilbud, også her at utbudsmåten må være avhengig av hvilke ønsker brukerne melder inn og hensynet til viltet. Dette dekkes opp gjennom det revidert forslaget til generell formulering i §3 og de reguleringer som i §4 forutsettes gjort av hensyn til så vel jeger som vilt.

Hvis §11 fortsatt skal være med, bør ordlyden endres noe og suppleres slik at opplistingen ikke er å oppfatte som uttømmende. Dette bygger vi på seinere års meget gode erfaringer og tilbakemeldinger på lagsjakt på villrein i Njardarheim. Ordningen med tildeling til jaktlag på definerte terreng til en gitt grunnpris sikrer ei jaktavvikling med ønsket ro i f.t. det flokkdyret som villreinen er. Vi unngår tendensene til ”helgejakt” med mye bilkjøring, flytrafikk og folk ut og inn av terrenget og problemer med jegeroppnopning og ”førstemann til mølla” som en den dels kan se andre steder. Sammen med perioder helt uten jakt bidrar dette til å sikre kvalitet for flere jegere enn på enkeltmannsjakt og mindre stress for både jegere og villrein. En ser også en positiv opplæringseffekt av denne lagsjaktmodellen.

”Njardarheimmodellen” innebærer at jegerne i tillegg til grunnprisen (jaktretten) betaler for de dyrene som felles. Det er intet press på jegeren om å skyte for å sikre seg refusjon av en inngangsavgift/grunnavgift, noe som vi erfarer som gunstig når det gjelder jakt på villrein.

Kapittel V. Avsluttende bestemmelser

§16 Klage

Den ”sikkerhetsventilen” i forhold til Statskogs praksis som ligger i denne paragrafen burde overflødiggjøre en del detaljreguleringer som forekommer i utkastet og er påpekt i våre merknader foran, bl.a. til §6.

§17 Retningslinjer og dispensasjoner

Statskog SF har forventninger om god kontakt og dialog emd DN når det kommer til utarbeiding av retningslinjer for praktiseringen av forskriften.

II. Merknader til revisjonsforslag for forskrift om jakt, fangst og fiske i statsallmenning

Det er en relativt omfattende kommentardel til dette forslaget. En god del av dette synes å være detaljer av mer administrativ karakter som Statskog i dag har i kontrakter m/vedlegg.

§8 Elg og hjort

Pkt b – fast pris pr dyr mangler om en sammenligner med § 10 SF.

Det foreslås å ta inn at fjellstyret kan bestemme minimum antall jegere i laget. Dette er vel like naturlig å ha som en del av administrative regler/vilkår slik SF har det i dag?

Teksten om å utelukke jeger/jaktlag eller omgjøre tildeling bør være lik den som er tenkt å gjelde for annen statsgrunn, jfr. anførsel om noe uklare formuleringer her under §10 for denne.

§ 10 Jaktlag under villreinjakt

pkt a ... ansvarlig kontaktperson. Dette gjelder vel all lagjakt og burde evt. også inn m.h.t elg og hjort eller tas bort?

§ 12 Kvotejakt og lisensfelling

Siste setning i kommentarene må endres da foreslåtte ordlyd kan gi inntrykk av at fjellstyret gis ”myndighet til å forvalte grunneierinteressene” generelt under kvotejakt og felling.

§ 13 Priser

Prisdifferensieringen mellom innenbygds og utenbygds jegere synes i største laget.

§ 15 og §16 Melding om felling/felling av annet vilt enn det er gitt tillatelse for

Disse kan vel slås sammen, da det handler om melding om felte dyr? Kommentarene har mange detaljer som naturlig hører hjemme i vilkår og/eller kontrakt m/vedlegg.

III. Andre tema som ikke innebærer forskriftsendring, men som likevel ønskes kommentert

Innenbygds / Utenbygds

Det er her grunn til å minne om forskjellen mellom småviltjakt/fiske/villreinjakt og annen jakt. Det er bare for de tre nevnte at fjellstyrets forvaltning tuftes på særskilte rettigheter for innenbygds.

Statskog forholder seg til den praksis som har vært med gjeldende kommunegrense for all jakt/fangst som Statskog administrerer.

Utlendingers jakt;

Det bør være lik behandling på all statsgrunn. Utlendinger bør ha mulighet til å søke.

Med vennlig hilsen
for Statskog SF

Jørgen Hoffmann